

نظام اجتماعی

۱۱. ضرورت عدالت

سفارش به عدالت

امیرمؤمنان (ع) فرمود: در داوری عدالت پیشه کنید. همچنین می فرماید: آن که به داوری می پردازد، باید در اشاره و نگاه به طرفین دعوا و جایگاه نشستن آنان موااسات و عدالت را رعایت کند.

رسول خدا (ص) فرمود: چه بد قومی اند آنان که برای خدا عدالت و قسط را برپا نمی دارند. رسول خدا (ص) نگاه های خود را میان اصحاب عادلانه قسمت می کرد و در مجلس، مساوی به روی آنان می نگریست.

آثار عدالت

ورود به بهشت: امام صادق (ع) فرمود: هر کس متولی امور مردم باشد و عدالت پیشه کند... بر خدا است او را در روز قیامت از هراس و عذاب ایمن کند و وی را به بهشت درآورد.

پیروزی بر دشمن: رسول خدا (ص) فرمود: هر زمامداری که عدالتش در جامعه فراگیر شود، پیروزی بر دشمن نصیب او می شود. امیرمؤمنان (ع) می فرماید: عدالت را بر سختگیری و انتقام مقدم بدار تا به دوستی دست یابی.

نکته: تقدیم عدل بر سختگیری، از قبیل ترجیح خوب تر بر خوب نیست، بلکه از سنخ تقدیم حق بر باطل است، مگر آن بطش و سختگیری که در اجرای حدود الهی است که آن نیز عدل و حق است.

سپر محکم: در حدیثی عدالت، سپر نگهدار و بهشت ماندگار شناسانده شده است.

نجات دهنده از آتش: در حدیثی دیگر عدالت در شمار عوامل نجات از عذاب الهی آمده است. امام باقر (ع) می فرماید: ... یکی از سه نجاتبخش، سخن عادلانه در حال خشنودی و غضب است.

کیفر ترک عدالت

حسرت در قیامت: امام صادق (ع) فرمود: ولایت ما جز با عمل به دست نمی آید و به راستی شدیدترین حسرت در روز قیامت از آن مردی است که از عدالت سخن بگوید ولی در عمل بر خلاف آن رفتار کند.

بدگمانی در جامعه: در جامعه ای که عدالت در آن برقرار است بدگمانی و سوءظن معنا ندارد و خوب است در همه چیز حمل به صحت شود مگر اینکه خلاف آن ثابت شده باشد.

امام هادی (ع) می فرماید: در دوران غلبه عدالت پیشگی بر ستمگری، بدگمانی به دیگران نارواست و در زمان چیرگی ستمگری بر عدالت، اعتماد و خوشبینی به دیگران خطاست، مگر آنکه به بدی یا خوبی کسی علم داشته باشی.

برگرفته از مفاتیح الحیاة اثر آیه الہ جوادی آملی